

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 7. května 2020 ...
Biblická čtení: Sk 113,13-25; Ž 89; Jan 13,16-20

Milé sestry, milí bratři,

i dnes pokračujeme v pokusech o rozjímání nad všednodenní biblickou četbou na pokračování, zítra, dá-li Bůh, budeme slavit slavnost posvěcení našeho kostela, kdy pokusíme zaměřit svou pozornost na toto sváteční téma.

Včera jsme v prvním čtení ze Skutků apoštolů četli o začátku první misijní cesty svatého Pavla, kterou podnikl spolu s Barnabášem v letech 46 až 48. Vedla z Palestiny přes Kypr do Malé Asie a pak zase zpět. I přestože je Pavel povolán zvěstovat evangelium především pohanům, neznámá to, že by židům, starozákonnímu Božímu lidu, ze kterého sám pocházel, nehlásal evangelium vůbec. Jeho dobré rabínské vzdělání a vlastní obrácení, kdy se z věřícího a poutivého farizeje stal Kristovým učedníkem, Apoštolem národů, ho k tomu také disponovaly. Ostatně, jak sám pak ve svých listech vícekrát reflektuje, bylo to právě nepřijetí evangelia ze strany židů, které pro něj bylo znamením správnosti jeho misie mezi pohany. Není proto až tak k podivení, že dnes máme před sebou právě svědectví o Pavlově zvěstování evangelia právě židům.

Jsme v Antiochii Pisidské (to je jiná Antiochie než ta syrská, jde o starověké město v Malé Asii), v židovské synagoze, při sobotní synagogální bohoslužbě. Pavel, po skončení četby Písma svatého Starého zákona, přednese svou řeč, „něco pro povzbuzení“. Je to krásná a Bohem inspirovaná (vždyť jde o součást Božího slova) ukázka starokřesťanské exegeze Starého zákona, respektive jeden z jejích biblických prototypů: Celý Starý zákon, od začátku až do konce, ve skutečnosti ukazuje na Krista, neboť jedině v něm nachází své naplnění a svůj smysl. Vše podstatné z Kristova života a působení je ve Starém zákoně zároveň nějak předpovězeno a předobrazeno, vše novozákonní se proto děje „podle Písem“, jak pak vysloví i křesťanské Krédo (*secundum Scripturas*). Celé dějiny spásy prostě vrcholí v Pánu Ježíšovi, pravém Mesiášovi, který nejenže naplnil všechna starozákonní (davidovská) očekávání, ale svým Boholidstvím je přímo „přeplnil“: naplnil, předčil a překonal zároveň.

Podobným, byť samozřejmě ne totožným způsobem – jak aspoň na jednom místě uslyšíme už i ve Skutcích, při Pavlově kázání na aténském areopagu v 17. kapitole – se pak raně křesťanská apologetika (obrana víry) obrátí i směrem k pohanskému světu: Vše moudré a pravdivé v antické filozofii jakož i v antickém náboženském tušení (to bude onen „oltář neznámému bohu“) je otevřeno svému naplnění v Kristu, očekává své očistění a naplnění v křesťanství, ve kterém je hledaný Bůh lidem nejbliže a nejvíce přítomný.

Je dobré si tyto souvislosti občas připomenout, protože nás upozorňují na jednu známou a nesmírně důležitou pravdu víry: Všechno, co je a co se děje, vždy nás nějak připravuje, otevírá Kristu, a to prostě proto, že nic z toho, co je a co se děje, není a neděje se bez toho, aniž by Bůh tomu dal bytí, vše od Boha vyšlo a k Bohu se má navrátit, přičemž tím, skrze kterého se obojí děje, je Syn, vtělený Boží syn. Proto vše jsoucí je Synu otevřeno, na Syna čeká, především člověk. Jedinečně se tato příprava na Syna děje ve Starém zákoně, ve starozákonních dějinách spásy. Nějak, v ne tak intenzivní míře a mnohem zahaleněji a často zmateněji, to ovšem platí úplně o všem.

Kéž bychom proto, oslovení svatým Pavlem, jeho dnešní řečí v synagoze v Antiochii Pisidské, dokázali i my ve svém životě, ve světě, v němž žijeme, pohybujeme se a jsme, a v lidech kolem sebe, vystopovávat a objevovat, jak vše nakonec ukazuje na Pána Ježíše, jak vše volá po naplnění v něm. V praxi něco takového můžeme prožívat například tak, že čím více vnímáme svět, sebe a lidi kolem sebe, uvědomujeme si jeho, svou i jejich křehkost, nehotovost, nedokonalost a slabost. A tím potřebu Boha, Boha, který nám bude blízko a přesto zůstane Bohem, potřebu Pána Ježíše. Karl Rahner by v této souvislosti jistě hovořil o „transcendentální zkušenosti“, o prožitku bytí, zejména bytí sebe samého, jakožto otevřeného

Nekonečnu a toužícího po něm. Tedy Pánu Ježíšovi, Bohu, který se stal člověkem, přebýval a stále přebývá – jedinečně v křesťanství – mezi námi. Kéž by takový prožitek nás vždy k němu vedl, otevíral naše nitro jeho milosti, jeho přítomností (v křesťanství). A na druhou stranou aby se nám stal i jedním z mnoha argumentů, proč je správné Krista následovat, proč je dobré a radostné být křesťanem...

K dnešnímu evangeliu snad jen kratičkou poznámku. Necháme-li stranou další velká a navýsost teologická témata, která slovy Pána Ježíše pronesenými na závěr poslední večeře bezprostředně po mytí nohou prosvítají, jedno přehlédnout nemůžeme: Pán Ježíš připravuje své učedníky na to, že bude zrazen a ponížen a že právě tehdy mají uvěřit, že je to on, skutečný Boží Mesiáš. Má to svou hlubokou logiku. Na kříži se nejvíce zjeví, kým Pán Ježíš je, vtělením Boha, který je láskou. Proto je Bůh Trojicí, proto se Syn vtělil, proto dobrovolně přijal kříž... že je Láskou.

Budeme-li aspoň trochu v lásce Kristu podobní, budeme přijatelnější pro svět, budeme „poslanými“ Kristem, tedy „apoštoly“, jak čteme v dnešním evangeliu. Samozřejmě s vědomím, že „služebník (nikdy!) není víc než jeho pán, posel (nikdy!) víc než ten, kdo ho poslal.“

To platí pochopitelně ve všech dobách, v době koronavirové také a navíc se sobě zvláštní intenzitou...